

lepo vdalo, kakor pravično to želijo, in dobro bi bilo za naše šole. Tudi naših slovenskih „besed“ se radi vdeležijo.

Iz Senošec. Železnica in Kras. Železnica se bliža. Pred ko bo 6 let minulo, bodo hlaponi po Krasu bobneli, bo Ljubljano-Teržaška cesta v zaslužnem miru se spočila. Kmetom, ki do sadaj niso nič drugega vajeni, kot le dan na dan vozariti, se bo slaba godila. Ali žalibog, da le malokteri prihod premišluje, kaj da bo takrat? kje da bo okroglega služil? s čem da bo teške dolžnosti dopolnoval? s čem da bo sebe in in svojo družino ohranil? — Narhujši pa — bi rekel — je, da je vsaki dan več vožnje, pa tudi več voznikov, več pivnic, pa tudi več pijancev, vožnina manjši, vino pa zmiraj dražje! Pa kdo je vsega tega kriv? Kmetje sami! Komaj se vožnina v Terstu, v Senošecah, v Planini enmalo povzdigne, se to hitrejši ko blisk po deželi razglasi, in tolikanj voznikov pridere od vsih strani, da jih je več kakor listja in trave. Ni tedaj čuda, da včasih skoraj v svojo škodo vozijo! Namesto da bi se voznik prosil, prosi voznik sam; zato pa je tudi več en rabotnik, in kmalo dobičke prešteje!

Namesto dvakrat, naj bi se kmet le enkrat o tednu na cesto podal; — namesto po pivnicah razsajati, naj bi vžival s svojo družino raji doma kos domačega kruha; — namesto 3 cente preveč naložiti, naj naloži enega premalo; tako bo boljši kmetijo preskerbel, marsiktero šestico privarval, dobro plačo za vožnjo prejel, in svoje živine ne bo terpinčil in v nič spravil. V dveh, treh letih bi se sopet kmeti privadil, in z lahkim sercom železnice pričakal, ktera bo v enem dnevu, v enem hipu vso vožnjo odtegnila, da bo cesta prazna, kakor da bi jo bil kdo pomedel.

Kaj bo voznik prvi dan po železnici začel? — Lepega blaga (živine) ne bo imel, sená malo, žita še manj, dnara narberžeje nič, — snožet in njiva sta zadnji up, zadnja oetba! Spoznal bo, da mu je bila cesta kalamita nesreče; prepozno se bo pluga in kopače lotil; več let bo stradal, za kozarec vina ne bo peneza! Kmet je sicer reva. Zemljiš ima malo, pravega zaslužka skoraj nič, terpljenja in davkov pa dost; če tedaj celó zemljo v nemar pustí, kam bo prišel? Gotovo je, da bomo ob času železnice nar večí del le od pridne kmetije in živinoreje živeli; tedaj naj, kdor silo prihodnosti spozná, namesto po cesti se bahati, gnoj trositi, živino terpinčiti in sebe pokvariti, raji snožeti trebi, kamnje izkopuje, njive boljši gnojí, in lepšo živino redí, ker sicer bo tolikanj glada, joka in stoka, da bo solz več kakor dežja!

Kdor tega ne verje, naj čaka šest ali sedem let — in bo verjel; kdor pa verje, naj se berž kmetije poprime, ker v nji materi zemlji, vsred svojih, vsred svojega polja in svojih senožet je pravi živež, pravi zaslužek, prava sreča! Miroslav.

Iz Ljubljane. Včeraj se je na poklic c. k. ministerstva notranjih oprav naš g. deželni poglavar podal na Dunaj v posvèt vstanovitve politiških vradnij po cesarskim patentu od 31. grudna l. l.; sabo je vzel besednika (referenta) v tem opravilu g. viteza Kreutzberg-a. Po tem se smé pričakovati, da bojo v cesarskim patentu izgovorjene kresije in kantonske komisije kmalo v djanje stopile; nadjati se je, da bo spet 3 kresij na Krajskim in 32 kantonskih komisariatov, po kterih bojo tiste težavne pota odpravljene, ki so bile dosihmal k oddaljenim kantonskim poglavarstvom. Kakor se sliši, sta tudi deželna poglavarja iz Štajarskiga in Koroškiga na Dunaj v

ravno ta namen poklicana, za kterimi bojo deželni poglavarji vsih družih kronovin sledili.

Novičar iz mnogih krajev.

Opravila rajniga ministra kneza Schwarzenberg-a opravlja začasno podminister (Unterstaatssekretär) vunanjih oprav baron Werner, kterimu je unidan presv. cesar naukazal, da ima austrijskim poročnikom vsih vunanjih deržav naznaniti, da vodila, po kterih je umerli knez ravnal, ostanejo stanovitne tudi prihodnjic. — Ker pridejo sedaj posvetovanja zastran nove osnove austrijskih dežel po ces. patentu od 31. grudna 1851 na versto, se sliši, da se bojo, kolikor bo moč, zgodovinske pravice vsake dežele ohranile, da se bo pri vstanovitvi deželniga odbora na stare deželne razmere gledalo, in da se deželi ne bo pot zaperla, naravnost cesarju svoje želje in prošnje predložiti. — Ministerstvo bogočastja je postavilo zastran zakonov dokončalo in cesarju v poterjenje izročilo. — Ministerstvo kmetijstva je dodelalo poselsko postavo po kmetih, ki v 40 razdelkih vse natanjko zapopade, kar vtiče posla in gospodarja. — Tudi je ravno to ministerstvo odbor izvolilo, kteriga naloga bo, vse gnjilino krompirja zadevajoče skušnje natanjko izvediti, da bi se po teh neznana natora te boleznirazjasnila. — Kdor v cesarsko denarno kovnico zlatnino ali srebernino zamenjat prinese, prejme novo kovane dvajsetice in tolarje. — V Slovaki razsaja lakota po kmetih; več vasí so že zapustili ljudje in so se podali v mesto kruha prosit; cesar so poslali svojiga adjutanta, znaniga f. m. l. Kellner-ja z milodari v te revne kraje. — Nadvojvoda Janez so, hvala Bogu, že tako zdravi, da bojo 19. in 20. tega mesca predsednik velikimu zboru Štaj, kmetijske družbe. — Deželno poglavarstvo spodnje Austrije je dovolilo, da se podmojstri (kseli) in sploh taki rokodelci smejo ženiti, ki se skažejo, da si na teden 6 gold. zaslužijo. — V Galiciji bojo po deželi več distriktnih kirurgov (ranocelnikov) postavili, ker skušnja uči, da so sila potrebni. Taka potreba se razodeva menda povsod! — Družba zoper terpinčenje živine v spodnji Austrii je podelila 100 gold. 4 učiteljem, ki so šolsko mladost nar pridniši podučevali o miloserčnosti do živine. — V Berni je 5. aprila več družín zbolelo, ki so grah jedli; pri preiskovanji vzroka te bolezni so našli v sirovim grahu majhniga červiča. — Goveja kuga je v Galiciji le še v 6 vaséh. — Blizo neke vasí (Chateaurouge) na Francoskim se je na drevo spustil posebno velik jastrob; nevajeni taciga tiča se nekteri kmetje niso dali pregovoriti, da bi ta tič ne bil hudíč. Tako vražni in neumni so tudina Francoskim nekteri! — Napoleon korači od dné do dné očitniši k prestolu cesarskimu; ko so mu 4. aprila vradniki višji sodnije prisegli, je brez ovinkov rekel: „da nobena vlada ni tako pravedna, kakor njegova; — ko je v letu 1804 4 milionov glasov nasledbo moje rodovine razglasilo, so mene zaznamovali za naslednika cesarstva! Skoraj 6 milionov glasov me je poklicalo v letu 1848 na čelo ljudovlade, — leta 1851 me je poterdilo skoraj 8 milionov glasov na tem mestu! Če tedaj meni prisežete, ne obljubite zvestobe le edinimu človeku, temuč jo prisežete deržavnimu pravilu in občni volji Francoskiga ljudstva“.

Popravek vganjke „Pirhi“.

V natanjčniši določbo kupa naj se bere v 2. verstici 5. oddelka »Soštete pa enake le« namesto »rudeče, bele, pisane«.